

D66

De Bilt

Laat iedereen vrij,
maar niemand vallen

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

D66
de bilt

Inhoudsopgave

Voorwoord Sigrid Kaag	03
Inleiding lijsttrekker Donja Hoevers	05
1. Leefomgeving	07
Het is fijn leven in onze wijken en dorpen	07
Een gevarieerd aanbod van woningen	07
Verbinding tussen het sociale en ruimtelijke domein	09
2. Laat iedereen vrij maar niemand vallen	09
Vrij zijn begint met onderwijs	09
Het is fijn leven in onze wijken en dorpen	10
Een nieuwe impuls voor cultuur	11
Het sociale domein	12
Regie en ruimte voor de professional, ook voor innovatie	12
Versnellen van het traject om uit de schulden te komen	13
3. Innovatie en ondernemerschap	14
Een helder profiel voor De Bilt, gericht op innovatie en ondernemerschap	14
4. Duurzaam De Bilt	15
We gaan altijd op zoek naar de meest groene en duurzame oplossing	15
Klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit	16
5. Een betrouwbare en toegankelijke overheid	18
Wij gaan altijd voor transparantie en democratische invloed	18
Financiële gezondheid, nu en in de toekomst	19

Voorwoord Sigrid Kaag

Geachte lezer,

Voor u ligt een programma gebaseerd op de urgentie van dit moment. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak onze leefomgeving te beschermen tegen de verwoestende effecten van de opwarming van de aarde. Meer dan ooit voelen wij de noodzaak om de groeiende kloof tussen arm en rijk, tussen diegenen met kansen en diegenen zonder kansen te dichten.

De oplossingen die wij aandragen zijn geworteld in een lange politieke traditie. Want D66 is niet alleen een pragmatische, maar ook een sociaalliberale partij. Wij zijn ervan overtuigd dat mensen alleen vrij kunnen zijn als de overheid gelijke kansen schept voor iedereen.

Dat betekent dat wij genoeg huizen willen bouwen om voor iedereen een passende en betaalbare plek te kunnen bieden. Wij willen dat leraren, verpleegkundigen, agenten en al die anderen die werk doen voor de samenleving kunnen wonen in de wijk waar ze werken. Wij willen dat uw wijk groener wordt, met schone lucht en schoon water voor iedereen. Wij willen dat uw kinderen naar een school gaan waar ze met passie en aandacht worden voorbereid op de wereld zoals die is. Wij willen dat uw kinderen aanspraak kunnen maken op huiswerkbegeleiding, sport, kunst en muziek—ook als u dat zelf niet kunt betalen. En wij willen meer wijkagenten, zodat u zich veilig voelt in de buurt.

Wat u niet in dit verkiezingsprogramma zal teruglezen, maar wel van ons mag verwachten, is dat we radicaal denken verbinden aan gematigd handelen. Wij willen de vrijheden van het moderne Nederland uitbreiden voor zoveel mogelijk mensen, maar geven ons rekenschap van het feit dat wat voor de een waarde is kan botsen met de belangen van de ander. Wij vinden daarom kracht in het compromis.

Er staat veel op spel. Wilt u dat De Bilt meedoet in de strijd tegen de opwarming van de aarde? Wilt u dat het onderwijs zo goed wordt dat alle mensen tot hun recht kunnen komen? Wilt u nieuwe politiek, die omkijkt naar anderen en verder kijkt naar morgen? Dan heeft u het juiste programma opengeslagen.

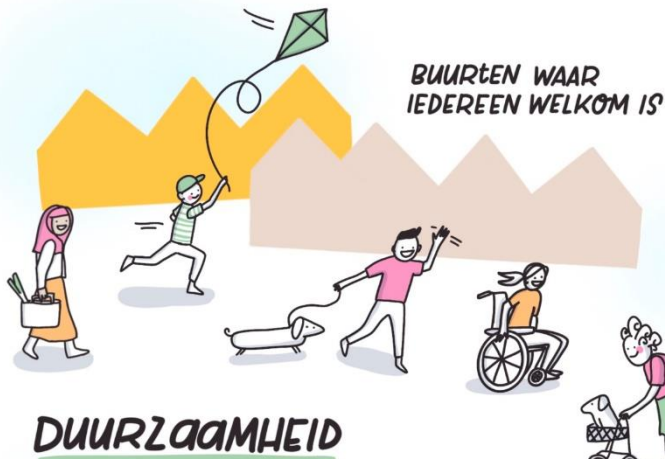
D66 heeft u nodig. Daarom vragen wij uw vertrouwen.

Hartelijke groet en veel leesplezier,

Sigrid Kaag

Verkiezingsprogramma 2022-2026

Laat iedereen vrij, maar niemand vallen

WONEN

D66 ZET DE FIETS OP 1

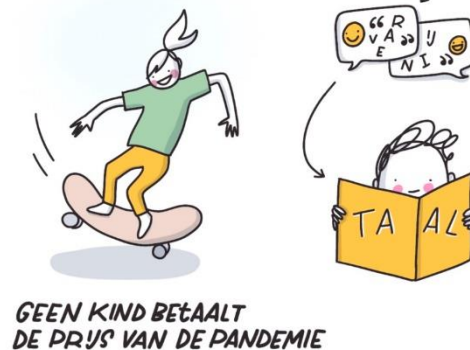

ONDERWIJS

**ALLES BEGINT MET TAAL
(TOEGANKELIJK TAALONDERWIJS
VOOR IEDEREEN)**

FINANCIËN

www.bureauvandenhoek.nl

Inleiding lijsttrekker Donja Hoevers

Als ik door mijn eigen wijk loop zie ik wat je samen kan bereiken. De wijkvereniging Noord-Oost De Bilt is de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid. Ze zijn in gesprek zijn met wereldspelers als MSD, maar ook bijvoorbeeld groenteboer de Koopman over leefbaarheid in de wijk. Daarnaast bedenken en ondersteunen ze initiatieven die mensen met elkaar in verbinding brengen. Bewoners planten gezamenlijk bloembollen, er verdwijnen tegels die plaatsmaken voor groen en er worden allerlei activiteiten georganiseerd. Gelukkig is dit niet de enige wijkvereniging, in de hele gemeente zijn steeds meer buurtbewoners verenigd om samen iets te maken van hun buurt.

De afgelopen jaren hebben we te maken gekregen met de coronacrisis. Daardoor is extra duidelijk geworden wat het belang is van buurtcoaches, of dat nou op het gebied van sport of cultuur is. D66 heeft samen met de PvdA het afgelopen jaar meerdere zoom sessies georganiseerd om op deze manier toch geluiden uit het maatschappelijke veld op te vangen. Dat bleek een groot succes, naast het ophalen van ervaringen, ontstonden er ook verbindingen tussen organisaties als Stichting Leergeld, Humanitas, KunstenHuis/Idea, Steunpunt Vluchtelingen, Voedselbank en Mens De Bilt.

Als onderwijzer heb ik gezien hoe belangrijk het is om een goede plek te hebben waar je je huiswerk kan maken. Denk aan de bibliotheken die we hebben, in de Vierstee en het Lichtruim, maar ook aan gebedshuizen of een clubhuis van een sportvereniging. We moeten denken in kansen, zeker wanneer het kinderen en jongeren betreft, kansen om je zo vroeg en goed mogelijk te kunnen ontwikkelen. Een mooi voorbeeld is de kindervakantieweek, georganiseerd door de WVT in Bilthoven. Voor het eerst waren niet alleen kinderen uitgenodigd vanuit het achterstandenbeleid, maar was er een mix van alle kinderen uit onze gemeente. Een groot succes! En wat D66 betreft stopt het niet bij de mensen die in Nederland geboren zijn, maar maken we ons ook sterk voor de groep mensen die het thuisland moest ontvluchten. Taalles vanaf dag 1 en een veilig onderkomen hebben hierbij prioriteit.

De afgelopen jaren hebben we flinke stappen gezet op het gebied van wonen. Er worden niet alleen dure huizen gebouwd, maar we hebben afgesproken dat 50% van het aantal te bouwen woningen sociale of middenhuur moet zijn. Zo kunnen ook mensen die voor ons zorgen een woning vinden, denk aan de leraar, de zorgmedewerker of de vrijwillige brandweerman of – vrouw. Daarnaast willen we de doorstroming op gang brengen, door bijvoorbeeld woningen voor ouderen te realiseren in de buurt van voorzieningen, zodat mensen in hun eigen gemeente kunnen blijven wonen.

Het klimaatprobleem kan niet langer wachten. We kunnen deze crisis niet afschuiven op de volgende generatie. Duurzaamheid moet net als financieel beleid topprioriteit worden. Bij alles wat we besluiten moeten we kijken naar de meest duurzame oplossing, samen met de omgeving, maar ook met organisaties als Beng, ProRail en bedrijven op de life science as. Denk aan duurzame mobiliteit, biodiversiteit, de schaarste op het gebied van grondstoffen en klimaatadaptatie.

Graag sluit ik af met de kracht van samen. In juni 2019 was ik teamcaptain van Team Politiek bij de Samenloop voor Hoop. Dat is nog steeds 1 van de hoogtepunten uit mijn politieke carrière, een ander hoogtepunt is, hoe gek het ook klinkt, de periode in het najaar van 2019, waarbij veel inwoners ons wisten te vinden met betrekking tot het bouwen van woningen in hun wijk, beter bekend als de 13 beoogde woningbouwlocaties. D66 heeft alles op alles gezet om zoveel mogelijk inwoners te spreken en bij veel mensen is toen duidelijk geworden hoe belangrijk de lokale politiek is, of hoe zinvol het kan zijn om te participeren in je eigen wijk. Naast het feit dat het niet de leukste periode was van de afgelopen 4 jaar, kijk ik er toch met een positieve bril op terug. Veel plezier met het lezen van ons programma en schroom niet om contact op te nemen bij vragen of wanneer u verder wilt praten.

Donja Hoervers

Lijsttrekker D66 De Bilt

Contact: fractie@d66debilt.nl of 0651023270

1. Leefomgeving

Het is fijn leven in onze wijken en dorpen. Gezamenlijke buitenruimte nodigt uit voor ontmoeting en verblijf.

Juist doordat De Bilt, Bilthoven, Groenekan, Hollandsche Rading, Maartensdijk en Westbroek zo van elkaar verschillen, is onze gemeente zo bijzonder. Om de woonomgeving aantrekkelijk te maken en te houden, houden we ruimte voor groen, cultuur en erfgoed, passend bij het uiteenlopende karakter van onze dorpen en wijken. Daarbij hoort ook het aanmoedigen van recreatie en evenementen die passen bij het karakter van de verschillende dorpen en goede faciliteiten voor buurt- en dorpsverenigingen.

Nieuwe Biltse wijken en buurten zijn gericht op de toekomst, met voldoende groen en water. Dat is niet alleen fijn wonen, maar ook essentieel, nu het vaak natter en warmer zal zijn. Door voldoende sponswerking en afkoppeling van regenwater van het riool vangen we zoveel mogelijk klimaatextremen op. Bij nieuwe bouw en inrichting maken we vanaf de start afspraken zodat hittestress en wateroverlast worden voorkomen. Nieuwe buurten worden klimaatadaptief gebouwd en bestaande wijken worden aangepast; we moedigen iedereen met een tuin aan om de verstening te stoppen. Een versnelde investering in ons riool is nodig om forse buien op te vangen, zodat niemand natte voeten krijgt.

De Bilt zet de fiets op 1 en maakt zich sterk voor een toegankelijk, fijnmazig en frequent OV netwerk. Als we bereikbaar willen blijven als gemeente, moeten we slim verdichten rond het station en andere locaties die goed bereikbaar zijn met het OV, zodat de verkeersdruk in de gemeente beheersbaar blijft. Dicht bij het station kunnen we toe met een stuk minder parkeerplaatsen, want daar is de auto niet meer de norm.

Een gevarieerd aanbod van woningen, voor de lokale behoefte, zowel huur als koop. Van geheel zelfstandig tot varianten van gemeenschappelijk wonen

Wij gaan voor inclusieve buurten, waar iedereen welkom is. Op deze manier voorkomen we sociale problemen en het ontstaan van achterstandsbuurten. In de dorpen van De Bilt ontmoeten mensen van alle lagen van de bevolking elkaar gewoon op straat. Daarom willen wij dat bij nieuwe woningbouwontwikkelingen juist die woningen worden toegevoegd die nog niet aanwezig waren in een buurt en spreiden we kwetsbare mensen over onze gemeente. Dat is goed voor iedereen.

Er zijn in heel Nederland veel te weinig woningen beschikbaar voor starters en middeninkomens. In De Bilt is dat nog een graadje erger. Wonen is een grondrecht, daarom moeten we ook als lokale overheid alles doen om passende woningen te kunnen bieden. D66 wil genoeg woningen bouwen voor de lokale woonbehoefte; dit betekent dat de woningen die gebouwd worden moeten passen bij de woonwensen van de mensen die wonen en werken in gemeente De Bilt. Daarom stellen we een aantal maatregelen voor om tot een evenwichtig en realistisch bouwprogramma te komen.

Ten eerste betaalbare en toegankelijke nieuwbouw. Alle nieuwe bouwprojecten (vanaf 10 woningen) van zowel gemeente als projectontwikkelaars moeten minstens 30% sociale huur en 20% middenhuur bevatten. Dat moet vooral in de vorm van kwalitatieve, duurzame, levensloopbestendige en gelijkvloerse appartementen. Dit doen we samen met onze lokale woonstichting SSW. Onze gemeente kent het grootste aandeel ouderen van de provincie (34%). Veel ouderen hebben niet de mogelijkheid om te verhuizen naar een geschikt huis en blijven achter in een grote woning. Daarom zetten we in op doorstroming door de bouw van levensloopbestendige, comfortabele appartementen, dicht bij voorzieningen. Zo worden mensen niet gedwongen te verhuizen naar een andere gemeente wanneer hun leven ingrijpend verandert, door scheiding, ziekte of ouderdom, of juist samenwonen of gezinsuitbreiding.

We kiezen twee grote bouwlocaties waar we gaan verdichten: in de spoorzone Bilthoven en het bedrijventerrein aan de Biltse Rading: op beide locaties is transformatie van bedrijventerreinen tot woon/werkgebied mogelijk. Ook zijn deze locaties goed bereikbaar met fiets en OV. In de spoorzone kan daarom ook worden gewerkt met een lagere parkeernorm, met minder autoverkeer. Op deze manier kunnen we tegelijk voldoende nieuwe woningen realiseren én in de rest van de gemeente de bouw kleinschalig houden en aansluiten bij de bestaande omgeving. Naast deze grote locaties sporen we grondeigenaren aan om verouderde en leegstaande bedrijfslocaties te transformeren naar woningen, zoals op de Molenkamp en de Ambachtsstraat.

Jongeren en ouderen komen ook vaak zelf met inspirerende ideeën om zelf te bouwen, bijvoorbeeld in de vorm van een wooncoöperatie of een gezamenlijk bouwplan. Hierin zien wij veel potentie. Een voorbeeld is het samen zelfstandig wonen door ouderen, in de vorm van een Knarrenhof. Ook aan de Holsblokkenweg is in de afgelopen jaren al een bijzonder project van de grond gekomen; zelf gebouwd door Westbroekse starters. D66 geeft dit soort creatieve initiatieven graag de ruimte, die de bank vaak niet geeft; de gemeente kan daarin behulpzaam zijn door eigen grond beschikbaar te stellen.

Om de acute woningnood enigszins te verlichten gaan we daarnaast tijdelijke flexwoningen bouwen op plekken waar dit kan. Deze woningen zijn geschikt voor spoedzoekers en statushouders. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van verplaatsbare en herbruikbare wooneenheden, zoals 'startblokwoningen'.

Verbinding tussen het sociale en ruimtelijke domein

In de omgevingsvisie worden sociale, gezondheidsaspecten gekoppeld aan het ruimtelijke domein. Er moet hierin een duidelijke relatie worden gelegd tussen ruimte en gezondheid. Hoe kan een goede fysieke omgeving mensen verleiden tot gezond gedrag? Bijvoorbeeld tot meer bewegen en/of elkaar ontmoeten? D66 onderschrijft deze aanpak en wil hier versneld op inzetten, zodat gezondheidsaspecten met de komst van de omgevingswet integraal worden meegewogen in het fysieke domein. Gezondheid bereik je namelijk ook door de kwaliteit van de buitenruimte. Dit betekent dat we naast de normale ruimtelijke thema's, aandacht moeten hebben voor sociale veiligheid en ontmoeting, groen, en mogelijkheid tot bewegen. Hierbij hoort met nadruk toegankelijkheid van de openbare ruimte en gebouwen, zodat iedereen de mogelijkheid heeft om aan de samenleving deel te nemen.

We moeten anticiperen op de demografische ontwikkelingen van onze gemeente. De Bilt wordt gekenmerkt door een doorzettende vergrijzing, sterker dan in de rest van het land. De groep ouderen is heel divers met verschillende woon- en zorgbehoeften, die vraagt om passende woonvormen. D66 wil dat de gemeente binnen het traject van de omgevingsvisie steeds de directe link blijft leggen met het sociaal domein, zodat wij onze beleidskeuzes in het sociale én het ruimtelijke domein integraal, toekomstgericht en gefundeerd blijven maken.

2. Laat iedereen vrij maar niemand vallen

Vrij zijn begint met onderwijs

Kansengelijkheid begint in de wieg. Niet ieder kind krijgt dezelfde basis mee. Daarom moeten ontwikkelachterstanden zo vroeg mogelijk worden voorkomen, zodat alle kinderen een eerlijke start maken op de basisschool. Om zoveel mogelijk te werken met preventie, zetten we ook in op versterking van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg.

D66 wil dat kinderen samen opgroeien, daarbij hoort contact tussen kinderen van alle opleidingsniveaus. Daarom vinden we het belangrijk dat leerlingen van verschillende scholen vroegtijdig met elkaar in contact worden gebracht door bijvoorbeeld een debat, een jongeren/kinderraad of sportactiviteiten. D66 wil dat kinderen kennismaken met o.a. sport, cultuur, natuur en huiswerkbegeleiding. Dit vereist een sterke samenwerking tussen onderwijs, opvang en lokale verenigingen, instellingen en organisaties. Hiervoor liggen kansen bij zowel basis- als voortgezet onderwijs. De gemeente faciliteert jaarlijks een scholierendebat, wij zetten daarnaast in op een kinderraad waarin alle Biltse scholen vertegenwoordigd zijn.

Om gelijke kansen in het onderwijs te bevorderen verdiepen we ons in het aanmeldbeleid van de scholen in onze gemeente. We willen een transparant en eerlijk proces zodat elk kind dezelfde kansen krijgt. De gemeente moet er actiever op toezien dat de vrijwillige ouderbijdrage ook echt vrijwillig is en dat de bijdrage nooit een reden voor uitsluiting van kinderen mag zijn.

De coronacrisis heeft ons laten zien dat een werkende laptop voor ieder kind van belang is. Toch kunnen niet alle ouders een goede laptop voor hun kind of kinderen aanschaffen. De gemeente zoekt de samenwerking met onderwijsinstellingen en maatschappelijke partners om ervoor te zorgen dat iedere student of leerling een laptop heeft voor school- of studiedoeleinden, dit kan bijvoorbeeld via stichting Leergeld.

Ook in andere opzichten heeft de coronacrisis laten zien dat kansengelijkheid in het onderwijs een serieus probleem is. D66 stimuleert flexibele studieplekken voor elke kern, zodat elk kind in ieder geval een goede werkplek heeft. Ouders en leerlingen voelen veel druk door de leervertraging die tijdens corona verder is opgelopen. Gezien de urgentie van de situatie wil D66 dat er een fonds wordt gevormd om de ontstane vertraging en achterstanden tegen te blijven gaan. Wat ons betreft komt er geen 'coronageneratie' die een leven lang de prijs betaalt voor deze pandemie.

Nieuwkomers krijgen vanaf 2022 de kans om op een nieuwe manier in te burgeren. Door samen met iedere nieuwkomer een passend plan voor haar of zijn inburgering te maken, krijgen zij de best mogelijke start; ook op weg naar werk. Ook tijdens de inburgering geldt 'een leven lang leren': mensen die al wat ouder zijn, of die later nog willen bijleren om in Nederland de werkervaring uit hun land van herkomst weer in te zetten, krijgen die kans.

Voor mensen die als vluchteling of migrant naar Nederland zijn gekomen is taal een essentiële voorwaarde om mee te kunnen doen. We bestrijden daarom (digitale) laaggeletterdheid. Dat gaat verder dan alleen een inburgeringsexamen: juist informele gesprekken met buurtgenoten en taalmaatjes zorgen dat je de taal echt gaat beheersen. Dit soort informeel taalonderwijs moet breed toegankelijk zijn: niet alleen nieuwkomers hebben behoefte aan extra ondersteuning op taal. Dit doen we door te gaan voor een brede aanpak, samen met onderwijs, maatschappelijke organisaties, bibliotheken en boekhandels. De gemeente betaalt daar aan mee.

Een nieuwe impuls voor cultuur

Of je nu houdt van films, muziek, of musea: cultuur verrijkt je. Het geeft energie en inspiratie en het toont zaken vanuit een ander perspectief. Het is een mooie gelegenheid om elkaar te ontmoeten, ook mensen die je niet zo vaak zomaar tegenkomt. Ook versterken culturele organisaties en activiteiten de lokale economie. Om al deze redenen wil D66 De Bilt dat cultuur voor iedereen toegankelijk is. Ook als je wat minder te besteden hebt of als je afhankelijk bent van hulpmiddelen.

In onze gemeente hebben we een rijk aanbod aan muziek, kunst en cultuur: van verenigingen als de Koninklijke Biltse Harmonie tot kunstinitiatieven als de Art Traverse; er is voor ieder wat wils. Dat is niet vanzelfsprekend: alle vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten voor hun passie, kunnen daarom wat D66 betreft blijven rekenen op een goede financiële ondersteuning van de gemeente, in de vorm van subsidie. Door de coronacrisis is het ledenaantal van de meeste verenigingen teruggelopen. Om mensen weer enthousiast te maken voor kunst en cultuur onderzoeken we of de ingezette algemene kortingsregeling voor nieuwe leden moet worden voortgezet. We zetten ons in het bijzonder in voor de jeugd, en zorgen ervoor dat kinderen van minder draagkrachtige ouders/verzorgers korting kunnen krijgen op bijvoorbeeld muziekles en contributie. Daarbij hoort ook dat kinderen en jongeren in aanraking kunnen komen met kunst en cultuur buiten onze gemeente.

Juist wanneer je net begint, kun je vaak een steuntje in de rug gebruiken. Niet iedere creatieve maker is meteen in staat de hoofdprijs te betalen. Als een gemeentelijk gebouw leeg komt te staan, stellen we deze daarom altijd tijdelijk beschikbaar als culturele broedplaats. Zo kunnen startende ondernemers in de kunst, cultuur, en creatieve sector tegen laag tarief hun eerste stappen zetten. Een mooi voorbeeld hiervan is Buro Lou in het oude politiebureau. Zij brengen niet alleen cultuur dichterbij de mensen, maar vervullen ook een belangrijke rol in het samenbrengen van mensen uit de buurt.

Het sociale domein

We laten iedereen vrij, maar niemand vallen. Daarom is het belangrijk dat iedereen op zijn eigen manier mee kan doen aan de maatschappij. Nu de gevolgen van vergrijzing, corona, stagnerende woningmarkt en dreigende energiearmoede voor met name kwetsbare groepen zich opstapelen, verdient dit extra aandacht. Voor veel mensen wordt het namelijk zonder hulp van de overheid moeilijker om op een goede manier mee te blijven doen. De gemeente kan daarin niet alles, maar er wel alles aan doen om onze invloed zo groot mogelijk te maken. Dat kunnen we vooral doen door regie te nemen op samenhangende oorzaken van de problemen, zoals het woningtekort, oplopende schuldenproblematiek en zorg.

In werkgelegenheid, jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning zijn we één ongedeelde regio. Daarom zet D66 in op een goede samenwerking in Zuidoost Utrecht. Gemeenten leren daar van elkaar en delen de risico's. Alléén kunnen we de kwaliteit van dienstverlening die nodig is niet bieden aan onze inwoners. Ook zakelijke aspecten als inkoop, relatie en contractbeheer profiteren al van de samenwerking. D66 vindt dat deze samenwerking de kans moet krijgen om zichzelf te bewijzen en zal dit de komende jaren nauwlettend (blijven) volgen.

Ook binnen onze gemeentegrenzen kunnen we het natuurlijk niet alleen. Daarom zet D66 in op een hechte samenwerking met de maatschappelijke organisaties in onze gemeente. Tijdens de Coronacrisis zagen we direct de hulpbereidheid, creativiteit en snelheid van onze vrijwilligersorganisaties. Het bleek weer hoe belangrijk de samenwerking in ons lokale netwerk is.

Regie en ruimte voor de professional, ook voor innovatie

In De Bilt bestaat een uitgebreid netwerk van maatschappelijke organisaties, verenigingen en instellingen. Tijdens de Coronacrisis is goede ervaring opgedaan met het betrekken van dit netwerk bij het maken van plannen. En er is een uitgebreid aanbod van vrijwilligers die de formele delen van zorg en sociaal werk aanvullen. De kracht van dit netwerk is dat zowel de professionals als de vrijwilligersorganisatie hier een duidelijke inbreng hebben.

D66 vindt dat de gemeente dit netwerk moet ondersteunen en ook benutten voor het formuleren en bijstellen van gemeentelijk beleid. Door professionals en vrijwilligersorganisatie uit verschillende geledingen van de Biltse samenleving samen te brengen in overleggen rond belangrijke thema's ontstaan krachtige coalities, bijvoorbeeld bij het bestrijden van eenzaamheid, wat een groeiend probleem is in onze samenleving. Dat leidt tot aanscherping van beleid, tot betere plannen, tot innovatie en een goede aansluiting tussen professionals en voorveld. Daarmee versterkt de gemeente haar regie rol en zet ze een volgende stap in de Biltse aanpak.

Binnen het sociale domein is de focus vanwege de steeds maar stijgende zorgkosten vooral gericht geweest op kostenbeheersing. Hoewel dat begrijpelijk is, moeten we ook juist binnen zorg en welzijn oog houden voor innovatieve nieuwe ideeën, die gericht zijn op betere zorg voor onze inwoners. Daarom wil D66 financiële ruimte voor een innovatiebudget waarmee in pilots met nieuwe instrumenten en zorgconcepten kan worden geëxperimenteerd.

Versnellen van het traject om uit de schulden te komen

Onderzoeken tonen aan dat problematische schulden verlamvend werken op het goed kunnen functioneren in de samenleving. Vaak vormen ze de basis voor het stapelen van meerdere problemen in gezin en op het werk. Een vroege aanpak, en dus vroege signalering is essentieel. Schaamte houdt mensen vaak tegen om hulp te zoeken, daarom is een zo laag mogelijke drempel cruciaal. De regionale sociale dienst wordt sinds kort in een vroeg stadium door energieleveranciers, woningcorporaties en zorgverzekeraars wettelijk op de hoogte gehouden van het ontstaan van schulden van individuele inwoners. De RSD moet daarom goed toegerust worden om op een menselijke en laagdrempelige manier hulp te kunnen bieden. De gemeente moet zich richten op coaching en voorlichting in de eigen omgeving om het ontstaan van schulden zoveel mogelijk te voorkomen.

3. Innovatie en ondernemerschap

Een helder profiel voor De Bilt, gericht op innovatie en ondernemerschap

De wereld verandert in hoog tempo. Innovatie biedt oplossingsrichtingen voor belangrijke maatschappelijke issues van deze tijd. Innoveren betekent beginnen met het creatief benaderen van een probleem, proces of product. Het gaat dan over de (circulaire) economie en toekomstbestendige mobiliteit. Maar ook over de energietransitie en verduurzaming.

De gemeente de Bilt is een prettige gemeente om in te wonen én te werken. Bij een goed woon- en leefklimaat hoort ook een bruisende bedrijvigheid. Innovatieve bedrijven verdienen daarom een plek in onze gemeente. Onze lokale economie is nu al uniek gericht op hoogwaardige kennisinstellingen en life sciences. Met het Alexander Monroe, Intravacc, Bilthoven Biologicals, Sweco en het KNMI staat De Bilt internationaal op de kaart qua kenniseconomie. Aan de top blijven vereist investering en inspanning, niet alleen voor behoud van werkgelegenheid, maar ook omdat het lokale MKB hier indirect de vruchten van plukt. Daarom moeten we onze gemeente op de kaart blijven zetten, fysiek aanbod faciliteren en ruimte maken voor toekomstige ontwikkelingen op de Schapenweide.

Innovatie op het gebied van duurzaamheid is van belang voor onze toekomst. Onze inwoners kunnen een (groot) deel van hun eigen energie opwekken. Welke innovaties er nog gaan komen, weten we niet. Wij staan voor een gemeente die open staat voor innovaties, ook als die nog niet passen in het huidige beleid. Hierbij hoort ook eenvoudigere vergunningverlening.

Om duurzame, innovatieve bouwprojecten te bevorderen willen we lagere leges voor circulaire en energie neutrale projecten. Duurzame woningbouw met nul-op-de-meter woningen en bijna energie neutrale gebouwen zijn daar voorbeelden van. Minder duurzame ontwikkelingen betalen juist hogere leges. Duurzaam bouwen is niet alleen gebruik maken van duurzame materialen of methoden. Ook het verbruik na ingebruikname is belangrijk. D66 wil dat bedrijven en kantoren in 2023 minimaal label C hebben. De gemeente moet zich actief inzetten om bedrijven op deze nieuwe regels te wijzen.

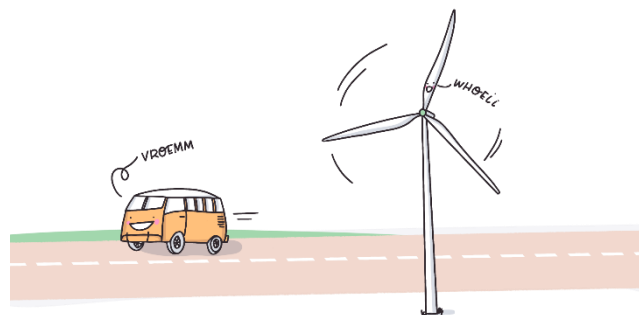
4. Duurzaam De Bilt

We gaan altijd op zoek naar de meest groene en duurzame oplossing

Het klimaat warmt versneld op, grondstoffen worden schaarser, de bodem daalt en de biodiversiteit staat onder druk. De tijd van uitstellen en afwachten is niet meer. Wij willen dat gemeente De Bilt altijd op zoek gaat naar de meest duurzame oplossing; of het nu gaat om wonen, energie of landbouw. Dit doen we samen met inwoners en ondernemers, maar met het goede voorbeeld en de regie door de gemeente. We inventariseren samen waar we nu staan, stellen concrete doelen waar we naar toe willen en maken afspraken wie, wanneer, wat gaat doen. Deze afspraken leggen we vast in een duurzaamheidsagenda voor klimaatmitigatie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. We gaan naar een jaarlijkse herijking van de agenda, in overleg met inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners. Zo blijven we stappen zetten en komen we vooruit.

In de gemeente De Bilt zetten we in op substantieel minder energieverbruik. De energie die wordt gebruikt is zoveel mogelijk duurzaam geproduceerd. We sluiten tenminste aan op de Europese doelstellingen, waaronder 55% minder CO₂-uitstoot in 2030 voor de gebouwde omgeving, mobiliteit, bedrijven en landbouw in de gemeente.

In samenwerking met inwoners en bedrijven zoeken we naar mogelijkheden het energieverbruik met 30% te reduceren ten opzichte van 2020. We streven ernaar dat in 2030 op elk adres 50% van het eigen elektriciteitsverbruik door inwoners en bedrijven zelf wordt opgewekt: op eigen dak, op eigen terrein en/of door participatie in projecten voor opwekking van zon- en windenergie. In samenwerking met de netbeheerder zoeken we naar een optimale combinatie en naar vormen om de bestaande capaciteit beter te benutten en te vergroten. Lokale participatie in energieprojecten wordt aangemoedigd en ondersteund. Zo borgen we dat er in De Bilt geen grote energieprojecten worden gestart zonder dat er substantieel aandeel is voor inwoners en bestaande bedrijven. De komst van datacenters en andere activiteiten die veel extra energie vragen worden ontmoedigd.

Voor elk adres in de gemeente De Bilt met een energielabel D, E, F of G komt er een verduurzamingsadvies in de komende raadsperiode. Zodat iedere bewoner precies weet welke besparingskansen er zijn en welke investeringen binnen een afzienbare periode worden terugverdiend. Inwoners worden vervolgens ondersteund bij het toepassen van de adviezen. We geven inzicht in beschikbare vormen van aantrekkelijke financiering en passende installateurs. Met woningbouwcorporaties, grotere particuliere verhuurders (inclusief bedrijfspanden) en grotere verenigingen van eigenaren gaan we één op één in gesprek om te verkennen op welke wijze het beste een substantiële verduurzaming van hun vastgoed te realiseren valt. In de prestatieafspraken met SSW zetten we in op het eerst aanpassen van de woningen met het slechtste energielabel en dat de woonlasten na verduurzaming netto niet mogen groeien. Uitgangspunt bij het verduurzamen van de warmtevraag is: individueel als het kan en collectief als dat moet, zoals bijvoorbeeld in wooncomplexen.

Gemeente De Bilt gaat ook zelf verder aan de slag met verduurzaming. Niet alleen in de eigen organisatie, maar ook in de uitvoering met onze samenwerkingspartners. Het gemeentelijk wagenpark wordt bij vervanging volledig elektrisch. Grote vervuilers schrijven we versneld af en de openbare verlichting wordt versneld energiezuinig door LED verlichting. Ook gaan we door met het sneller verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed, met voorrang voor de schoolgebouwen. Zo verduurzamen we en verbeteren we de ventilatie en het comfort in zomer en winter in alle scholen in De Bilt.

Duurzame mobiliteit gaan wij in de gemeente verder bevorderen, in combinatie met verkeersveiligheid, door voetgangers, fietsers en openbaar vervoer zoveel mogelijk voorrang te geven. Als maximumsnelheid voor binnen de bebouwde kom is 30 km/uur het uitgangspunt, op provinciale wegen met overstekend langzaam verkeer is dat 60 km/uur. Vrachtverkeer en fietsverkeer worden binnen de beschikbare ruimte zo veel mogelijk fysiek van elkaar gescheiden. Er komen veel meer oplaadpunten voor elektrische (deel-)auto's, elektrische scooters en e-bikes. We gaan in gesprek met Prorail en NS zodat alle elektrische fietsen in de bewaakte stallingen kunnen worden opgeladen. Bij nieuwbouw wordt de parkeernorm teruggebracht: uitgangspunt is 1 parkeerplaats per woning op eigen terrein, voorzien van een laadpaal. Ook voor elke nieuwe openbare parkeerplek voor langparkeren komt er een laadmogelijkheid.

Klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit

De infrastructuur van de gemeente gaat beter bijdragen aan klimaatadaptatie en biodiversiteit. We zetten in op ecologisch bermonderhoud en natuurlijke vijanden voor onder andere de bestrijding van de eikenprocessierups. Bij openbaar parkeren is half verharding de standaard, bestaande verharding vervangen we proactief. Het tegengaan van hittestress is integraal onderdeel van het groenbeheer. Er is tenminste altijd voldoende schaduw beschikbaar in de woonwijken, op schoolpleinen, rondom sportvelden en rondom verzorgingshuizen. We gaan in gesprek met grondeigenaren om kansen te verkennen voor het opslaan en het bufferen van water. We koppelen zo veel mogelijk hemelwater af van het riool. We stimuleren inwoners verharding in tuinen te verwijderen of te vervangen door waterdoorlatende verharding. Bij nieuwe wegen of groot onderhoud aan bestaande wegen is het vertrekpunt: geen regenwaterriolering.

Om de biodiversiteit te bevorderen wordt ingezet op duurzame en circulaire landbouw. De uitstoot van methaan en stikstof in de gemeente De Bilt wordt in kaart gebracht en teruggebracht. De waterkwaliteit wordt verbeterd. Uitgangspunt is dat alle boeren in de gemeente de transitie doormaken richting een zodanig duurzame bedrijfsvoering, dat waterhuishouding en natuur niet negatief worden belast. We ondersteunen boerenbedrijven met het toepassen van minder milieubelastende vormen van landbouw en het gebruik van landbouwinnovaties, met oog voor de economische rendabiliteit van de bedrijven.

De gevolgen van bodemdaling zijn groot. In gesprek met waterschap, provincies en omliggende gemeenten verkennen we ander peilbeheer om toekomstige bodemdaling te voorkomen. We staan open voor het wijzigen van gebruik of functie van gebieden die gevoelig zijn voor bodemdaling.

Materialen worden steeds schaarser. Bij sloop van gebouwen stimuleren we eigenaren om vrijkomende materialen een hoogwaardig tweede leven te geven. Bij nieuwbouw en renovatie stimuleren we het gebruik van gebruikte materialen en we geven het voorbeeld met ons maatschappelijk vastgoed. Ook bij het materiaalgebruik in de openbare ruimte moet herbruikbaarheid onderdeel zijn van de aanbesteding. Denk aan het hergebruik van bestrating, trottoirtegels, bebording, speeltoestellen enz. Inwoners worden aangemoedigd (elektrische) apparatuur die stukgaat te laten repareren (bijvoorbeeld in een repair café).

5. Een betrouwbare en toegankelijke overheid

Wij gaan altijd voor transparantie en democratische invloed

D66 wil dat de gemeente begrijpelijk en toegankelijk is; brieven van de gemeente moeten altijd in begrijpelijke taal worden geschreven. Voor mensen die niet digitaal vaardig zijn, een verstandelijke beperking hebben of om andere redenen baat hebben bij persoonlijke hulp, moet altijd een telefonische toelichting mogelijk zijn. Ook is het van belang dat er altijd een fysiek loket beschikbaar blijft voor vragen die niet eenvoudig telefonisch zijn op te lossen.

De gemeente moet op een democratische en transparante manier beleid maken. Inwoners staan daarin centraal en worden op verschillende manieren gehoord. Gemeenteraadsleden hebben niet alleen een verantwoordelijkheid naar de eigen kiezers en achterban, maar vertegenwoordigen alle inwoners; daarom hoort de raad niet alleen thuis in de vergaderzaal, maar moet vaker op werkbezoek of vergaderen op locatie.

Inwoners kunnen de gemeenteraad bijwonen en inspreken, maar er zijn veel meer mogelijkheden om mensen te betrekken bij alles wat de gemeente doet. D66 ziet graag brede participatie met gebruik van vernieuwende instrumenten, zoals het inwonerpanel, burgerpanel en uitdaagrecht met specifiek aandacht voor mensen die niet zo gemakkelijk de weg naar de beslissers weten te vinden.

Bij nieuwe bouwplannen is het meedoen van omwonenden belangrijk, omdat zij weten wat in hun buurt belangrijk is en welke vraagstukken er leven. Door als ontwikkelaar of gemeente een transparant participatieproces in te richten, worden plannen daadwerkelijk beter. Daar hoort bij dat aan het begin van het participatieproces uitgebreid aandacht wordt besteed aan de kaders waarbinnen geparticipeerd wordt, om teleurstelling zoveel mogelijk te voorkomen. Natuurlijk betekent participatie niet dat iedereen zijn zin kan krijgen, of dat daarmee vanzelfsprekend draagvlak ontstaat. Wel dat iedereen gehoord wordt, ook de woningzoekenden, en dat gemaakte keuzes en de onderliggende afwegingen toegelicht worden.

Jongeren en laagopgeleiden zijn helaas bijna altijd ondervertegenwoordigd in participatieprocessen. Om te zorgen dat een compleet beeld ontstaat zijn alternatieve en laagdrempelige manieren van meedoen daarom onmisbaar. Door het bevragen van een doorsnede van onze bewoners, zoals via het inwonerpanel of een burgerberaad, krijgt de gemeente waardevolle informatie. Hiermee voorkomen we ook dat enkel diegenen gehoord worden die traditioneel de beste toegang hebben tot de beslissers.

Waar het inwonerpanel gericht is op informatie verzamelen, kan een burgerberaad worden ingesteld om op belangrijke thema's samen in gesprek te gaan en tot oplossingen te komen. Bij een burgerberaad worden burgers niet alleen gehoord, maar gaat een uitgelote groep de onderlinge dialoog aan. Hierbij kan meer begrip ontstaan voor elkaars standpunten en benutten we de creativiteit van burgers om tot meer gedragen oplossingen te komen.

Jongeren worden gestimuleerd om de lokale politiek te leren kennen en zelf mee te doen. Dat kan bijvoorbeeld met een vragenuur of gastlessen op school door raadsleden, of een simulatie van het parlement of de gemeenteraad. Een actieve bijdrage kan daarnaast in de vorm van een kinderraad of een jongerenpanel, dat het algemene inwonerpanel aanvult met de stem van de toekomst.

Het doel is om als gemeenteraad open en respectvol te functioneren. Dat is belangrijk op zich, maar ook goed voor de efficiëntie van de besluitvorming. D66 wil daarom afspraken maken over de politieke cultuur met de

andere fracties. Om als raad ook gezamenlijke doelen te stellen, schrijven we de zaken waar we het over eens zijn op in een raadsakkoord.

Financiële gezondheid, nu en in de toekomst

De afgelopen jaren is met succes hard gewerkt aan het op orde krijgen van de begroting en het terugdringen van de schuldenlast. De afgelopen jaren is het ons gelukt om dit alles te doen zonder de lasten van de inwoners en bedrijven te verhogen met meer dan de inflatie. Lage lasten blijven wat D66 betreft uitgangspunt.

Door de stevige bezuinigingen en duidelijke keuzes van de afgelopen jaren staan we er veel beter voor. Maar dat werk is niet klaar. D66 wil daarom de lijn voortzetten. Wij moeten de generaties na ons niet opzadelen met een onmogelijke opgave. Daarom blijven we realistisch begroten, met voldoende ruimte om tegenvallers op te kunnen vangen.

Om de schuldenlast verder te beperken, moeten we daarnaast structureel niet meer investeren dan we aflossen. Als we grote investeringen naar voren willen halen vanwege een verschuiving van de prioriteiten, bijvoorbeeld de meer investeringen in verduurzaming die D66 graag wil, moeten we ook de keuze maken om andere zaken later, of helemaal niet meer te doen.

Wij staan op de schouders van onze voorgangers. Door de raad vastgestelde plannen waarvan de kosten al zijn gemaakt, moeten ook leiden tot de afgesproken opbrengsten. Dit zodat dat geld kan worden gebruikt om geplande aflossingen te doen. We moeten langjarige projecten afmaken en commitment blijven houden.

Ten slotte willen wij de politieke discussie over de schuldenlast periodiek voeren in de gemeenteraad. Wij willen de raad daarbij aansporen tot het stellen van nieuwe Biltse normen voor onze financiële positie, waar we ons vervolgens aan moeten houden. Bij ieder voorstel waarvoor geld geleend moet worden, dient die keuze expliciet te worden voorgelegd en gemaakt.

